

د اقتصادي، ټولنيزو او کلتوري حقونو بين المللي
ميثاق

ميثاق بين المللي حقوق اقتصادي، اجتماعي
و فرهنگي

د اقتصادی، ټولنیزو او کلتوری حقونو
بین المللی میثاق

د ۱۹۶۶ کال د ډسمبر د ۱۶ نېټې
(۱۳۴۵/۹/۲۵ هـ ش)

د ملګرو ملتونو د عمومي غونډې پرېکړه

په میثاق کې داخل هیوادونه:

هغه اصولو ته د پاملرنې له مخې چې د ملګرو ملتونو د منشور سره سم اعلام شوی د انساني کورنۍ د ټولو غړو ذاتی یو شانته او انتقال نه منونکی حقونه په نړۍ کې د آزادۍ، عدل او کرارۍ بنیاد وپېژندل شي، ددې حقیقت په منلو سره چې پورته یاد شوی حقونه د انسان له ذاتی حیثیت څخه راوړلایږي.

ددې حقیقت په منلو سره چې د بشر د حقونو د نړیوالې اعلامیې سره سم د انسان مطلوب کمال آزادی، له ویرې او بې وزلی څخه خلاصون په هغه وخت کې ترلاسه کیدای شي چې د هر یوه د اقتصادی، ټولنیزو او کلتوری حقونو څخه ګټه اخیستل پخپله هم د هغې له مدنی او سیاسی حقونو څخه ایجاد شي.

دې ته په پاملرنې سره چې غړی هیوادونه د ملګرو ملتونو د منشور سره سم د بشر د حقونو، آزادیو ترویج او په نړیواله سویه درناوی کول ئی په غاړه دی.

ددې حقیقت په پام کې نیولو سره چې وګړی د هغې ټولنې کوم چې دی په کې اوسیری د ټولو په وړاندې دندی لری او مکلف دی چې د دغه میثاق په واسطه پېژندل شوی حقونو مراعات وکړی او د هغې په ترویجولو کې زیار وګالی د لاندې مادو سره موافقه لری:

میثاق بین المللی حقوق اقتصادی،
اجتماعی و فرهنگی

مصوب ۱۶ دسمبر ۱۹۶۶ مطابق
(۱۳۵۴/۹/۲۵ هـ ش)

مجمع عمومی سازمان ملل متحد

کشور های طرف این میثاق:

با توجه به این که بر طبق اصولی که در منشور ملل متحد اعلام گردیده است شناسایی حیثیت ذاتی و حقوق یکسان و غیر قابل انتقال کلیه اعضای خانواده بشر بر مبنای آزادی، عدالت و صلح در جهان است.

با اذعان به این که بر طبق اعلامیه جهانی حقوق بشر کمال مطلوب انسان آزاد، رهایی یافته از ترس و فقر فقط در صورتی حاصل میشود که شرایط تمتع هر کس از حقوق اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی خود و همچنین از حقوق مدنی و سیاسی او ایجاد شود.

با توجه به این که کشورها بر طبق منشور ملل متحد به ترویج احترام جهانی و مؤثر حقوق و آزادیهای بشر ملزم هستند.

با در نظر گرفتن این حقیقت که هر فرد نسبت به افراد دیگر و نیز نسبت به اجتماعی که بدان تعلق دارد عهده دار وظایفی است و مکلف است به این که در ترویج و رعایت حقوق شناخته شده به موجب این میثاق اهتمام نماید با مواد زیر موافقت دارند:

لومړۍ برخه

بخش اول

لومړۍ ماده:

ماده ۱:

۱- ټول هیوادونه په خپله د خپل برخلیک د ټاکلو حق لری، د دغه حق د لرلو له امله هیوادونه په آزادانه توګه کولای شی چې خپل سیاسی حالت وټاکي او خپله اقتصادی، ټولنیزه او کلتوری پراختیا په آزادانه توګه برابره کړی.

۱- کلیه ملل دارای حق خود مختاری هستند. به موجب حق مزبور ملل وضع سیاسی خود را آزادانه تعیین و توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی خود را آزادانه تأمین میکنند.

۲- ټول هیوادونه کولای شی چې خپلو هدفونو ته د رسیدو لپاره خپلی سرچینې او طبیعی شتمنی له هر ډول اخلال او خنډ پرته ولګوی داسې الزامات چې نړیوالې اقتصادی مرستې چې اساس ئې ګډې ګټې او بین المللی حقونه تشکیلوی، په هیڅ ځای کې څوک نشی کولای چې یو هیواد د معاش له وسیلو څخه بې برخې کړی.

۲- کلیه ملل میتوانند برای نیل به اهداف خود در منابع و ثروت‌های طبیعی خود بدون اخلال به الزامات ناشی از همکاری اقتصادی بین المللی مبتنی بر منافع مشترک و حقوق بین المللی آزادانه هر گونه تصرفی بنمایند. در هیچ مورد نمیتوان ملتی را از وسایل معاش خود محروم کرد.

۳- د میثاق غړی هیوادونه او له هغې جملې څخه هغه هیوادونه چې د آزادی نه لرونکی هیوادونو اداره کوي او قیمومیت ئې په لاس کې وی دنده لری چې د ملګرو ملتونو د منشور په منلو سره او دغه حق ته د درناوی له مخې د هغې د خپلواکۍ د حق په ترسره کولو کې آسانتیا رامنځ ته کړی.

۳- کشور های طرف این میثاق از جمله کشور های مسوول اداره سرزمینهای غیر خود مختار تحت قیمومیت مکلف اند تحقق حق خود مختاری ملل را تسهیل و احترام این حق را طبق مقررات منشور ملل متحد رعایت کنند.

دوه یمه برخه

بخش دوم

دوهمه ماده:

ماده ۲:

۱- د دغه میثاق هر غړی هیواد لوز کړی چې د بین المللی مرستې له مخې به خپله زیار ګالنه کوی په خاصه توګه په اقتصادی او فنی پلانونو کې به له خپلو موجودو سرچینو څخه په زیاته اندازه سره به په دغه میثاق کې د پېژندل شوو ټولو حقونو د تدریجی عملی کیدو په لاره کې د اړتیا وړ وسیلو خصوصاً د قوانینو د رامنځ ته کولو له لارې اقدام کوی.

۱- هر کشور طرف این میثاق متعهد میگردد به سعی و اهتمام خود و از طریق همکاری و تعاون بین المللی بخصوص در طرحهای اقتصادی و فنی، با استفاده از حد اکثر منابع موجود خود به منظور تأمین تدریجی اعمال کامل حقوق شناخته شده در این میثاق با کلیه وسایل مقتضی بخصوص با اقدامات قانونگذاری اقدام نمایند.

۲- په میثاق کې شامل هیوادونه لوز کوی چې په دغه میثاق کې د یادو شوو حقونو عملی کول به د نژاد، ژبې، رنگ، شتمنی، مذهب، سیاسی نظر او یا هر بل نظر، اصل او ملی یا ټولنیزه منشاء، شتمنی، نسب او یا هر بل وضعیت له مخې له توپیر پرته ضمانت وکړی.

۲- کشور های طرف این میثاق متعهد میشوند که اعمال حقوق مذکور در این میثاق را بدون هیچ نوع تبعیض از حیث نژاد، رنگ، جنس، زبان، مذهب، عقیده سیاسی یا هر گونه عقیده دیگر، اصل و منشاء ملی یا اجتماعی، ثروت، نسب یا هر وضعیت دیگر تضمین نمایند.

۳- مخ پرودې هیوادونه د بشر حقونو ته په پاملرنې سره کولای شی د خپل ملی اقتصادی وضعیت له مخې کولای شی وټاکي چې په دغه میثاق کې پیژندل شوی حقونه تر کومې اندازې پورې د بهرنیو اتباعو لپاره تضمین کړی.

۳- کشور های در حال رشد با توجه لازم به حقوق بشر و وضع اقتصاد ملی خود میتوانند تعیین کنند که تا چه اندازه حقوق اقتصادی شناخته شده در این میثاق را در باره اتباع بیگانه تضمین خواهند کرد.

درېمه ماده:

د میثاق غړی هیوادونه لوز کوی چې په دغه میثاق کې د اقتصادی، ټولنیزو او کلتوری ټولو حقونو څخه د بنځو او سړیو برابره (مساوی) ګټه اخیستنه به تأمینوی.

ماده ۳: کشور های طرف این میثاق متعهد میشوند که تساوی حقوق مردان و زنان را در استفاده از کلیه حقوق اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی مقرر در این میثاق تأمین نمایند.

څلورمه ماده:

د میثاق غړی هیوادونه اعتراف کوی چې له هغه حقونو څخه چې له دغه میثاق سره مطابق په هر هیواد کې ټاکل شوی وی په ګټه اخیستلو کې نشی کولای چې له قانون پرته پر دغه حقونو محدودیتونه راولی او هغه هم تر هغه اندازې پورې چې د دغه حقونو له ماهیت سره سمون خوری او موخه او مقصد ئې په لنډه توګه په یوه دموکراتیکه ټولنه کې عامه هوساینه وی.

ماده ۴: کشور های طرف این میثاق معترفند که در تمتع از حقوقی که مطابق این میثاق در هر کشوری مقرر میشود آن کشور نمیتواند حقوق مزبور را تابع محدودیتهایی جزء به موجب قانون بنماید و آنهم فقط تا حدودی که با ماهیت این حقوق سازگار بوده و منظور آن منحصرأ توسعه رفاه عامه در یک جامعه دموکراتیک باشد.

پنځمه ماده:

۱- د دغه میثاق له قوانینو څخه هیڅ یو هم په داسې بڼه نشی تعبیر کیدای چې یوه هیواد، ډلې او یا یو تن ته داسې حق رامنځته کړی چې په هغه باندې په تکیه کولو سره داسې

ماده ۵: ۱- هیچ یک از مقررات این میثاق را نمیتوان به نحوی تفسیر نمود که متضمن ایجاد حقی برای کشور یا گروهی یا فردی گردد که به استناد آن به منظور تضييع هر یک از حقوق و آزادیهای شناخته شده در این میثاق و یا محدود نمودن آن

عمل یا اقدام و کپی به دغه میثاق کپی پیژندل شوی وی زیات محدود شی.

بیش از آنچه در این میثاق پیش بینی شده است مبادرت و فعالیتی بکند و یا اقدامی بعمل آورد.

۲- د بشر له اساسی حقونو خخه هیخ ډول انحراف (کوروالی) د میثاق له غړو هیوادو خخه په هر یوه کپی د هغه قوانینو، مقاله نامه او روان دود دستور، چې د میثاق له خوا په رسمیت پیژندل شوی وی په دغه پلمه (بهانه) سره چې دغه میثاق دا ډول قوانین په رسمیت نه دی پیژندلی او یا ئی لږ شاته په رسمیت پیژنی د منلو وړ نه دی.

۲- هیچ گونه محدودیت یا انحراف از هر یک از حقوق بشر که به موجب قوانین، مقاله نامه ها، لوایح یا عرف و عادات در هر کشور طرف این میثاق برسمیت شناخته شده یا نافذ و جاری است بعد از این که این میثاق چنین حقوقی را برسمیت نشناخته یا این که به میزان کمتری برسمیت شناخته قابل قبول نخواهد بود.

در پیمه برخه

بخش سوم

شپږمه ماده:

ماده ۶:

۱- د میثاق غړی هیوادونه، کار کول چې د هر چا حق دی او څوک د دې موقع پیدا کوی چې داسې وسیله او کار په آزادانه توگه غوره کړی چې د هغې له لارې خپل معاش برابر کړی په رسمیت پیژنی او د دغه عادی حق د ساتلو لپاره به لازم اقدامات کوی.

۱- کشور های طرف این میثاق حق کار کردن را که شامل حق هر کس است به این که فرصت یابد بوسیله و کاری که آزادانه انتخاب یا قبول مینماید معاش خود را تأمین کند، برسمیت میشناسند و اقدامات مقتضی برای حفظ این حق معمول خواهند داشت.

۲- د میثاق غړی هیوادونه هغه قدمونه چې د دغه حق د پوره عملی کیدو لپاره به یې واخلي باید تخنیکي او حرفوی لارښوونې او روزنیز پروگرامونه، پالیسي گانې او تخنیکونه (طریقې) په کې شاملوي ترڅو یوه ټینگه اقتصادي، ټولنیزه او کلتوري پراختیا رامنځ ته شي او په خوندي توگه په پوره تولیدی ټولنیزو اساساتو او اقتصادي آزادیو کې د گمارنې موقع په لاس ورشي.

۲- اقداماتی که کشور های طرف این میثاق به منظور تأمین اعمال کامل این حق بعمل خواهند آورد باید شامل رهنمایی و تربیت فنی و حرفه یی و طرح برنامه ها و خط مشی ها و تدابیر فنی باشد، که از لوازم تأمین توسعه مداوم اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی اشتغال تام و مولد است تحت شرایطی که آزادیهای اساسی سیاسی و اقتصادی را برای افراد حفظ نماید.

اوومه ماده:

ماده ۷:

د میثاق غړی هیوادونه د کار له مساعدو او عادلانه شرطونو خخه گټه اخیستل په خاصه توگه چې لاندې مراتب په کې خوندي وی په رسمیت پیژنی:

کشور های طرف این میثاق حق هر کس را به تمتع از شرایط عادلانه و مساعد کار که بخصوص متضمن مراتب زیر باشد به رسمیت میشناسند:

الف: اجرتی که در اصل امور ذیل را برای کلیه کارگران تأمین نماید:

۱- مزد منصفانه و اجرت مساوی برای کار، با ارزش مساوی و بدون هیچ نوع تمایز بخصوص این که زنان تضمین داشته باشند که شرایط کار آنان پایین تر از شرایط مورد استفاده مردان نباشد و برای کار مساوی مزد مساوی با مردان دریافت دارند.

۲- مزایای کافی برای آنان و خانواده شان طبق مقررات این میثاق.

ب: ایمنی و بهداشت کار.

ج: تساوی فرصت برای هر کس که بتواند در خدمت خود به مدارج مناسب عالیتری ارتقاء یابد بدون در نظر گرفتن هیچ گونه ملاحظات دیگری جزء طول مدت خدمت و لیاقت.

د: استراحت، فراغت و محدودیت معقول ساعت کار و مرخصی ادواری با استفاده از حقوق و همچنین مزد ایام تعطیل رسمی.

ماده ۸:

۱- کشور های طرف این میثاق متعهد میشوند که مراتب زیر را تضمین کنند:

الف: حق هر کس به این که به منظور پیشبرد و حفظ منافع اقتصادی و اجتماعی خود با رعایت مقررات سازمان ذیربط مبادرت به تشکیل اتحادیه نماید و به اتحادیه مورد انتخاب خود ملحق شود. اعمال این حق را نمیتواند تابع هیچ محدودیتی نمود مگر آنچه که به موجب قانون تجویز شده در یک

الف: داسی اجوره چې د هر کار کوونکی لپاره لیر تر لیره لاندې موارد تأمین کړی:

۱- د انصاف له مخې د مساوی کار په مقابل کې د مساوی مزد یا اجورې تر لاسه کول د ارزښت لرونکی مساوی کار لپاره په خاصه توګه که ښځو دا ذمه واری کړی وی چې د کار هغه شرایط چې ور څخه استفاده کوی د هغه شرایطو څخه چې سپری ور څخه ګټه اخلی ښکته نه وی او د سپریو سره مساوی کار مساوي مزد تر لاسه کړی.

۲- د دغه میثاق له مقرراتو سره دوی او د دوی کورنیو ته د هغې پوره ښېګڼې.

ب: په کار کې خونديتوب او روغتیا ساتنه.

ج: د خدمت کولو په اوږدو کې هر چاته مساوی موقع برابرول چې د هر ډول توپیر او ملاحظې پرته د خدمت د مودې او لیاقت په اساس لوړو درجو ته پورته شي.

د: د کار د ساعتونو مناسب محدودیت، فراغت او استراحت او دوره ئی رخصتی ګانې او همدارنګه د رسمی رخصتو په ورځ کې معاش لرل.

اتمه ماده:

۱- د میثاق غړی هیوادونه لوز کوی چې د لاندې مراتبو ذمه وار به وی:

الف: هر څوک حق لری چې د خپلو اقتصادی او ټولنیزو ګټو د ساتلو او پرمخ بیولو لپاره د خپلې مؤسسې د اصولو په مراعات کولو سره اتحادیې جوړی کړی او د خپلی خوښی له اتحادیې سره ئی وټری، ددغه حق عملی کیدل د هیڅ ډول محدودیت تابع کیدای نشی بېله هغې چې قانون ئی سپارښتنه کړی وی او په یوه

جامعه دموکراتیک برای مصالح امنیت ملی یا نظم عمومی یا حفظ حقوق و آزادی های افراد دیگر ضرورت داشته باشد.

ب: حق اتحادیه ها (سندیکا ها) به تشکیل فدراسیونها یا کنفدراسیونهای ملی و حق کنفدراسیونها به تشکیل سازمانهای سندیکایی بین المللی یا الحاق به آنها.

ج: حق اتحادیه ها (سندیکا ها) که آزادانه به فعالیت خود مبادرت نمایند بدون هیچ محدودیتی جزء آنچه به موجب قانون تجویز شده و در یک جامعه دموکراتیک برای مصالح امنیت ملی یا نظم عمومی یا برای حفظ حقوق و آزادیهای دیگران ضرورت داشته باشد.

د: حق اعتصاب مشروط بر این که با رعایت مقررات کشور مربوط اعمال شود.

۲- این ماده مانع از آن نخواهد بود که افراد نیرو های مسلح یا پولیس یا مقامات اداری دولت در اعمال این حقوق تابع محدودیتهای قانونی شوند.

۳- هیچ یک از مقررات این ماده کشور های طرف مقاله نامه (۱۹۴۸) سازمان بین المللی کار مربوط به آزادی سندیکایی و حمایت از حق سندیکایی را مجاز نمیدارد که با اتخاذ تدابیر قانونگذاری یا نحوه اجرای قوانین به تضمینات مقرر در مقاله نامه مزبور لطمه یی وارد آورند.

ماده ۹:

کشور های طرف این میثاق هر شخص را به تأمین اجتماعی از جمله بیمه های اجتماعی به رسمیت میشناسد.

ملی دموکراتیکه پولنه کې ئې دملی امنیت، ملی گټو، عمومی نظم او وگړو د آزادیو ساتلو لپاره ئی اړتیاوی.

ب: د صنفی اتحادیو (سندیکا) له فیدراسیونو او یا ملی فیدراسیونو تشکیل او د سندیکائی بین المللی مؤسسو له سندیکاو او یا د هغې له خانگو سره د کنفدراسیونو جوړول.

ج: د اتحادیو (سندیکاو) د تشکیل حق چې په آزادانه توگه فعالیت وکړی پرته د هغه محدودیت څخه چې قانون د هغه تجویز کړی وی او په یوه ملی دموکراتیکه پولنه کې د ملی گټو او یا عامه نظم او یا د نورو د آزادیو ساتلو لپاره ئې اړتیاوی.

د: د کاربندی کولو حق پدې شرط چې د اړونده هیواد د قوانینو په رڼا کې به عملی کیری.

۲- دا ماده به د دې مانع نه کیری چې د وسله والو فوځونو کسان، پولیس او یا د دولت اداری کسان د دغه قانون عملی کول د قانونی محدودیتونو تابع کړی.

۳- د دې مادې له مقرراتو څخه یوهم د ملگرو ملتونو د (۱۹۴۸) کال د مقاله نامه غړی هیوادونه د سندیکائی آزادیو پورې تړلی کار او د سندیکائی کیدو د حق حمایت کول روانه بولی، چې د قانون گذاری او یا د قوانینو د اجراء شکل د نوموړی مقاله نامه په ذمه واریو کې خلل رامنځ ته کړی.

نهمه ماده:

د دغه میثاق غړی هیوادونه د هرچا د پولنیزه تأمین حق چې له هغې جملی څخه یوه هم پولنیزه بیمه ده په رسمیت پیژنی.

لسمه ماده:

د دغه میثاق غړی هیوادونه دا منی چې:

ماده ۱۰:

کشورهای طرف این میثاق اذعان (قبول) دارند که:

۱- کورنی چې د ټولني اساسی او طبیعی عنصر دی باید په لوړه کچه حمایه او مرسته ورسره وشي خصوصاً د تشکیل او اوسیدو په برخه کې ځکه دوی د ماشومانو د ساتنې، زده کړې او روزنې مسؤلیت هم په غاړه لری. واده باید د دواړو خواوو په آزادانه رضایت چی قصدی لری واقع شی.

۱- خانواده عنصر طبیعی و اساسی جامعه است باید از حمایت و مساعدت بحد اعلاى ممکن بر خوردار گردد بخصوص برای تشکیل و استقرار آن و مادامی که مسولیت نگاه داری و آموزش و پرورش کودکان خود را بعهده دارد. ازدواج باید با رضایت آزادانه طرفین که قصد آن را دارند واقع شود.

۲- د ماشوم د زیږولو نه مخکې او وروسته باید د میندو په خاصه توګه ساتنه وشي خصوصاً کارګری ښځې د رخصتو په ورځو کې باید له معاش او یا د رخصتو د ورځو د ټولنیزو ښېګڼو د پوره ګټې اخیستلو څخه برخمنې شی.

۲- مادران در مدت معقولى پیش از زایمان و پس از آن باید از حمایت خاص برخوردار گردند، در آن مدت مادران کارګر باید از مرخصی با استفاده از حقوق و یا مرخصی با مزایای تأمین اجتماعی کافی برخوردار گردند.

۳- د ټولو ماشومانو په ګټه باید د ژغورنې خاص تدبیرونه او مرستې له هر ډول توپیر لکه نسب، یا نورو سببونو پرته ونیول شی.

۳- تدابیر خاص در حمایت و مساعدت به نفع کلیه اطفال غیر ممیز و ممیز بدون هیچ گونه تبعیض به علت نسب یا علل دیگر باید اتخاذ شود. اطفال غیر ممیز و ممیز باید در مقابل استثمار اقتصادی و اجتماعی حمایت شوند.

هغه کارونو ته د ماشومانو هڅول چه د ماشومانو روغتیا او یا اخلاقي سلامتیا ته زیان رسوی او یا داسې کارونه چې د دوی ژوند ته خطر پېښوی او یائی د طبیعی ودې مانع کیږی باید د داسې کولو مرتکبین د قانون له مخې سزا ووینی.

وداشتن اطفال به کارهایی که برای جهات اخلاقی یا سلامت آنها زیان آور است یا زنده گی آنها را به مخاطره میاندازد یا مانع رشد طبیعی آن میگردد باید به موجب قانون قابل مجازات باشد.

یولسمه ماده:

۱- د دغه میثاق غړی هیوادونه د هر چا په ښه سطح ژوند لرل په پوره توګه د خوړو، پوښاک، کور او همدارنګه

ماده ۱۱:

۱- کشورهای طرف این میثاق حق هر کس را به داشتن سطح زنده گی کافی برای خود و خانواده اش شامل خوراک، پوشاک و مسکن

کافی همچنین بهبود مداوم شرایط زنده گی به رسمیت می‌شناسند. کشور های طرف این میثاق به منظور تأمین تحقق این حق تدابیر مقتضی اتخاذ خواهند کرد و از این لحاظ اهمیت اساسی همکاری بین المللی بر اساس رضایت آزاد را اذعان (قبول) دارند.

۲- کشور های طرف این میثاق با اذعان به حق اساسی هر کس به این که از گرسنه گی فارغ باشد منفرداً و از طریق همکاری بین المللی تدابیر لازم از جمله برنامه های مشخصی به قرار ذیل اتخاذ خواهند کرد:

الف: بهبود روشهای تولید و حفظ و توزیع خوار بار با استفاده کامل از معلومات فنی و علمی با اشاعه اصول آموزش تغذیه و یا توسعه یا اصلاح نظام زراعتی بنحوی که حداکثر توسعه مؤثر و استفاده از منابع طبیعی را تأمین نمایند.

ب: تأمین توزیع منصفانه ذخایر (منابع) خوار بار جهان بر حسب حوایج با توجه به مسایل (مبتلا به) کشور های صادر کننده و وارد کننده خواربار (غذا).

ماده ۱۲:

۱- کشور های طرف این میثاق حق هر کس را به تمتع از بهترین حال سلامت جسمی و روحی ممکن الحصول به رسمیت می‌شناسند.

۲- تدابیری که کشور های طرف این میثاق برای تأمین استیفای کامل این حق اتخاذ خواهند کرد شامل اقدامات لازم برای تأمین امور ذیل خواهد بود:

د ژوند د شرایطو پـرله پـسې ښه کیدل په رسمیت پیژنی، د دې میثاق غړی هیوادونه به د دغه حق د ترسره کیدو لپاره د ایجاب له مخې گامونه پورته کړی او له همدې امله د خپلې خوښې پر اساس د بین المللی مرستو اساسی اهمیت قبلوی.

۲- د میثاق غړی هیوادونه له لوړی څخه د هرچا د خلاصون حق منی په ځانگړی توگه او یا د بین المللی مرستو لپاره به لازم تدبیرهونه د لاندې مشخصو پروگرامونو له لارې ونپول شي:

الف: د خوراکی موادو د تولید، ساتنې او وپش لپاره به د عملی او فنی معلوماتو څخه پوره گټه واخیستل شی او د خوراکی د اصولو په خورولو او د کرنې د نظام د پراختیا او اصلاح لپاره به له طبیعی سرچینو څخه د پراخې او اغیزمنې گټې اخیستلو زمینه برابره کړی.

ب: د نړۍ د خوراکی موادو د زیرمو عادلانه وپش به د اړتیا سره سم صورت نیسی یعنی د خوراکی موادو د صادروونکو او د واردوونکو هیوادونو ستونزی به په نظر کې نیول کیږي.

دولسمه ماده:

۱- د میثاق غړی هیوادونه د هر چا د جسمی او روانی ښې سلامتیا څخه د ممکنې گټې اخیستل په رسمیت پیژنی.

۲- هغه تدبیرهونه چې د میثاق غړی هیوادونه به ئې د دغه حق څخه د پوره گټې اخیستلو لپاره ونیسی دلاندې چارو د سرته رسولو لپاره به دغه لازم اقدامات کوی.

- الف: له زیریدو څخه دمخه د ماشومانو په مړینه کې کمښت راوستل، د ماشومانو په مړینه کې کمښت او د هغوی سالمه وده.
- ب: د چاپیریال روغتیایی حالت ښه کول او د ټولنیزو صنعتی ځایونو روغتیا ساتنه.
- ج: د خوریدونکو ناروغتیاوو، په ښار کې پیدا کیدونکو ناروغیو او حرفوی او نورو ناروغیو مخنیوی درملنه او همدارنگه د دغو ناروغیو په ضد مبارزه کول.
- د: په ناروغیو د اخته کیدو په صورت کې د ټولو لپاره د روغتیایی مرستو د مرکزونو پرانیستل.
- الف: تقلیل میزان مرده متولد شدن کودکان، مرگ و میر کودکان و رشد سالم آنان.
- ب: بهبود صحتی محیط و بهداشت صنعتی از جمیع جهات.
- ج: پیشگیری و معالجه بیماریهای همه گیر، بومی، حرفه یی و سایر بیماریها همچنین پیکار علیه این بیماریها.
- د: ایجاد شرایط مناسب برای تأمین مراجع پزشکی و کمکهای پزشکی برای عموم در صورت ابتلاء به بیماری.

دیارلسمه ماده:

ماده ۱۳:

- ۱- د دې میثاق غړی هیوادونه د هرچا د زده کړې او روزنې حق په رسمیت پیژنی، د ښوونې او روزنې د هدف په اړه د غړو هیوادونو موافقه دا ده چې ښوونه او روزنه باید د انسانی شخصیت د پوره ودې، او د هغې د احساس او د بشر د حقونو او آزادیو درناوی کولو روحیه تقویه کړی. برسېره پر دې د میثاق غړی هیوادونه په دې باره کې هم سره موافق دی چې ښوونه او روزنه باید ټول کسان په یوه آزاده ټولنه کې ګټور رول لوبولو ته آماده کړی د ټولو قومی، نژادي او مذهبی ډلو او هیوادونو ترمنځ د مفاهمې او دوستی آسانتیاوې برابرې کړی او د ملګرو ملتونو د صلحې ساتنې فعالیتونو ته پراختیا ورکول وهڅوي.
- ۱- کشورهای طرف این میثاق حق هر کس را به آموزش و پرورش به رسمیت میشناسد. کشور های مزبور موافقت دارند که هدف آموزش و پرورش باید نموی کامل شخصیت انسانی و احساس حیثیت آن و تقویت احترام حقوق بشر و آزادیهای اساسی باشد. علاوه بر این کشور های طرف این میثاق موافقت دارند که آموزش و پرورش باید کلیه افراد را برای ایفای نقش سودمند در یک جامعه آزاد آماده سازد و موجبات تفاهم و تساهل و دوستی بین کلیه ملل و کلیه گروه های نژادی، قومی یا مذهبی را فراهم آورد و توسعه فعالیتهای سازمان ملل متحد را به منظور حفظ صلح تشویق نمایند.
- ۲- د میثاق هیوادونه دا منی چې دغه حق ته د رسیدو لپاره باید:
- ۲- کشورهای طرف این میثاق اذعان دارند که به منظور استیفای این حق:

الف: آموزش و پرورش ابتدایی باید اجباری باشد و رایگان در دسترس عموم قرار گیرد.

ب: آموزش و پرورش متوسطه به اشکال مختلف از جمله آموزش و پرورش فنی و حرفه‌یی متوسطه باید تعمیم یابد و به کلیه وسایل مقتضی بخصوص بوسیله معمول کردن تدریجی آموزش و پرورش مجانی در دسترس عموم قرار گیرد.

ج: آموزش و پرورش عالی باید به کلیه وسایل مقتضی بخصوص بوسیله معمول کردن تدریجی آموزش و پرورش مجانی به تساوی کامل بر اساس استعداد هر کس در دسترس عموم قرار گیرد.

د: آموزش و پرورش پایه (اساس) باید حتی الامکان برای کسانی که فاقد آموزش و پرورش ابتدایی بوده یا آنرا تکمیل نکرده باشند تشویق و تشدید شود.

ه: توسعه شبکه مدارس در کلیه مدارج باید فعالانه دنبال شود و نیز باید یک ترتیب کافی اعطای بورسها (هزینه تحصیلی) بر قرار گردد و شرایط مادی معلمان باید پیوسته بهبود یابد.

۳- کشور های طرف این میثاق متعهد میشوند که آزادی والدین یا سرپرست قانونی کودکان را بر حسب مورد در انتخاب مدرسه برای کودکانش سواى مدارس دولتی محترم بشمارند مشروط به این که مدارس مزبور با حداقل موازین (قواعد) آموزش و پرورش، که ممکن است دولت تجویز یا تصویب کرده باشد، مطابقت کنند و آموزش و پرورش مذهبی و اخلاقی کودکان مطابق معتقدات شخصی والدین یا سرپرستان آنان تأمین گردد.

الف: لومپنی زده کپری او روزنی باید جبری شکل ولری او په وریا توگه هرڅوک ورڅخه استفاده وکړای شی.

ب: منځنی زده کپری او روزنې په مختلفو شکلونو مثلاً فنی او حرفوی شکلونو کې باید عامې شی او په ټولو لازمو وسایلو خصوصاً په تدریجی توگه عامه بڼه ونیسی او په وریا توگه هرڅوک ورڅخه استفاده وکړی.

ج: ښوونه او روزنه (اساسی ستنی) د هغه چا لپاره چې لومړی ښوونې او روزنې ئی نه دی ترلاسه کړی او یا ورڅخه نیمگړی پاتې وی باید په کلکه وهڅول شی.

د: په ټولو درجو کې د ښوونځیو د جال خورول باید په فعالانه توگه تعقیب او په مساوی توگه د بورسونو (د تحصیل بودجه) ورکول ترتیب شی او د ښوونکو مادی شرایط باید پرله پسې ډول ښه شی.

ه: د ښوونځیو د سیستم انکشاف به په ټولو سویو په فعالانه توگه تعقیب، د فیلوشیپونو یو مکفی سیستم به تأسیس او د ښوونکو مادی شرایط به په دوامداره توگه اصلاح شی.

۳- د دغه میثاق غړی هیوادونه لوز کوی چې د ماشومانو مور او پلار او یا قانونی سرپرستان د ایجاب سره سم د خپلو ماشومانو لپاره د ښوونځیو په غوره کولو کې د دولتی ښوونځیو (درسي نصاب) محترم گڼی خو پدې شرط چې د نوموړی ښوونځیو د ښوونې او روزنې قوانین لبرترلپره د ماشومانو د مور او پلار یا د هغوی د سرپرستانو له مذهبی او اخلاقی ارزښتونو سره سمون ولری.

۴- هیچ یک از اجزای این ماده نباید به نحوی تفسیر گردد که با آزادی افراد و اشخاص حقوقی به ایجاد و اداره مؤسسات آموزشی اخلال نماید. مشروط بر این که اصول مقرر در بند اول این ماده رعایت شود و تعلیماتی که در چنین مؤسساتی آموزش داده میشود با موازین حداقلی که ممکن است دولت تجویز کرده باشد مطابقت کند.

ماده ۱۴:

هر کشور طرف این میثاق که در زمان امضای آن هنوز نتوانسته است در قلمرو اصلی خود یا دیگر سرزمینهای تحت حاکمیت خود آموزش و پرورش ابتدایی اجباری مجانی تأمین نماید، متعهد میشود ظرف مدت دو سال یک طرح تفصیلی تدابیر لازم برای تحقق بخشیدن تدریجی اجرای کامل اصل آموزش و پرورش اجباری مجانی برای عموم در ظرف چند سالی که در خود طرح تصریح شود تنظیم و تصویب کند.

ماده ۱۵:

۱- کشورهای طرف این میثاق حق هر کس را در امور ذیل به رسمیت میشناسند:

الف: شرکت در زنده گی فرهنگی.

ب: بهره مند شدن از پیشرفتهای علمی و مجاری آن.

ج: بهره مند شدن از حمایت منافع معنوی و مادی ناشی از هر گونه اثر علمی، ادبی یا هنری که مصنف (یا مخترع) آن است.

۴- د دې مادې هيڅ يوه برخه هم بايد داسې تفسير نه شي چې له هغې څخه په استفادې سره د يو کس يا کسانو په آزادي کې مداخله وکړي او روزنيزې مؤسسې ورته پرانيزي او د هغې اداره په لاس کې واخلي پدې شرط چې د دې مادې په لومړۍ برخه کې راغلي اصول مراعات شي او هغه زده کړې چې په دا ډول مؤسسو کې درس ورکول کيږي چې د دولت له خوا تجويز شوو ارزښتونو سره لږترلږه سمون ولري.

څوارلسمه ماده:

د دې میثاق غړی هیواد چې د میثاق د امضاء له وخت نه تر اوسه پورې تر خپل قلمرو لاندې سیمه کې او یا هغه سیمې چې د دوی تر حاکمیت لاندې دی لومړنی اجباری وړیا زده کړې او روزنې نه دی برابرې کړي لوز کوی چې د دوو کالو په ترڅ کې به د ټولو لپاره د وړیا اجباری ښوونې او روزنې اصل د تدریجی او پوره تحقق ورکولو پروسې لپاره پلان جوړ کړي او د هغه کلونو شمیر به په کې واضح کړي چې د وړیا اجباری ښوونې او روزنې د تطبیق لپاره مناسب وي.

پنځلسمه ماده:

۱- د میثاق غړی هیوادونه د هر یوه تن حق په لاندې کارونو کې په رسمیت پیژني:

الف: په کلتوری ژوند کې ګډون کول.

ب: له علمی پرمختګ او وسیلو څخه ګټه اخیستل.

ج: د هر ډول علمی او هنری اثر مصنف یا ایجادګر د ټولو معنوی او مادی ګټو اخیستلو په هکله د قانون له حمایتي څخه ګټه اخیستل.

۲- تدابیری که برای تأمین اعمال کامل این حق توسط کشور های طرف این میثاق اتخاذ خواهد شد شامل تدابیر لازم برای تأمین حفظ و توسعه و ترویج علم و فرهنگ باشد.

۳- کشور های طرف این میثاق متعهد میشوند که آزادی لازم برای تحقیقات علمی و فعالیتهای خلاقه را محترم بشمارند.

۴- کشور های طرف این میثاق به فواید حاصل از تشویق و توسعه همکاری و تماسهای بین المللی در زمینه علم و فرهنگ اعتراف مینمایند.

بخش چهارم

ماده ۱۶:

۱- کشور های طرف این میثاق متعهد میشوند بر طبق مقررات این بخش از میثاق در باره تدابیری که به منظور تأمین و رعایت حقوق شناخته شده در این میثاق اتخاذ کرده باشند و از پیشرفتهای که در این زمینه حاصل شده است گزارشهای تقدیم بدارند:

۲- الف: کلیه گزارشها به عنوان سرمنشی سازمان ملل متحد تقدیم میشود. مشار الیه رونوشت گزارشها را برای بررسی طبق مقررات این میثاق به شورای اقتصادی و اجتماعی ارسال میدارد.

ب: سرمنشی سازمان ملل متحد همچنین رونوشت تمام یا قسمتهای مربوط گزارشهای واصل از کشور های طرف این میثاق و نیز عضو مؤسسات تخصصی را تا جائیکه این گزارشها با قسمتهای مربوط آنها راجع به مسایلی باشد که بر طبق اساسنامه مؤسسات تخصصی مذکور در صلاحیت آنها قرار میگیرد برای آن مؤسسات ارسال میدارد.

۲- هغه تدبیرونه چې د میثاق غړی هیوادونه به یې ددغه حق د پوره عملي کیدو لپاره نیسی باید چې د علم او کلتور د ساتنې، پراخولو او عامولو لپاره هم تدبیرونه په کې شامل وی.

۳- د دغه میثاق غړی هیوادونه لوز کوی چې د علمی څیړنو او نوښت گرو فعالیتونو لپاره د لازمي آزادی درناوی به کوی.

۴- د میثاق غړی هیوادونه د علم او کلتور په برخه کې د بین المللی تماسونو او مرستو د پراختیا او هڅونې څخه په تر لاسه شوو گټو باندې اعتراف کوی.

څلورمه برخه

شپاړسمه ماده:

۱- د میثاق غړی هیوادونه لوز کوی چې د میثاق د دغې برخې د اصولو سره سم به د هغه حقونو په باره کې چې دغه میثاق په رسمیت پیژندلي دی د نیول شوو تدبیرو د مراعات کولو د تأمین او پرمختگ په باره کې راپورونه وړاندې کوی:

۲- الف: ټول راپورونه د ملگرو ملتونو د عمومی منشی تر عنوان لاندې وړاندې کیری، مشوره غوښتونکی د راپورونو کاپی د دغه میثاق له مخې د غور لپاره اقتصادی او ټولنیزې شورا ته استوی.

ب: همدارنگه د ملگرو ملتونو عمومی منشی د راپورونو پوره کاپی او یا د ځینو اړونده برخو کاپی د دغه میثاق د غړو هیوادونو او هم د تخصصی مؤسسو غړو ته تر هغه ځایه پورې چې دغه راپورونه د اړونده برخو په باره کې مسئلې په کې وی د نوموړی تخصصی مؤسسو د اساسنامی سره سم چې د هغوی په واک کې راځی ور استوی.

اوه لسمه ماده:

۱- د دغه میثاق غړی هیوادونه به خپل راپورونه پراو په پراو د اقتصادی او ټولنیزې شورا د پروگرامو سره سم د دغه میثاق د اجراء له تاریخ څخه په یوه کال کې د میثاق د اجراء له نېټې وروسته د میثاق د غړو هیوادونو او تخصصی مؤسسو تر سلا وروسته تنظیم او وړاندی کوی.

۲- بنایي راپورونه د داسې ستونزو او عواملو کیسه وکړی چې په دغه میثاق کې د ځای شوو لوزونو اجراء کول د دولت لپاره خنډ جوړ شوی وی.

۳- په هغه ځایو کې چې د میثاق هر غړی هیواد پخوا اړوند اطلاعات ملگرو ملتونو او یا تخصصی مؤسساتو ته استولسی وی د دغه اطلاعاتو د سره بیا برابرولو اړتیا نشته بلکه پخوا لیرل شوو اطلاعاتو ته یوازی یوه اشاره بس ده.

اتلسمه ماده:

اقتصادي او ټولنیزه شورا د هغه مسئولیتونو له امله چې د ملگرو ملتونو د منشور سره سم چې د بشر د اساسی حقونو او آزادیو په باره کې دوی ته سپارل شوی دی کولای شی چې د راپورونو د وړاندې کولو لپاره د تخصصی مؤسساتو له لارې د خپلو فعالیتونو په چوکاټ کې د میثاق د اصولو د مراعات کولو په اړه د لاسته راغلی پرمختگونو په باره کې راپور ورکړی. کیدای شی راپورونه داسې اطلاعات ولری خصوصاً د تصمیم نیونو او سپارښتونو په برخه کې چې د نوموړو مؤسساتو د صلاحیت لرونکو غړو له خوا د عملیاتو د اجراء لپاره ورباندې پرېکړه شوی وی.

نولسمه ماده:

اقتصادي او ټولنیزه شورا کولای شی د بشر د حقونو اړوند راپورونه چی هیوادونه یی د (۱۶) او

ماده ۱۷:

۱- کشور های طرف این میثاق گزارشهای خود را مرحله به مرحله بر طبق برنامه یی که شورای اقتصادی و اجتماعی ظرف یکسال از تاریخ لازم الاجراء شدن این میثاق پس از مشاوره با کشور های طرف میثاق و مؤسسات تخصصی مربوط تنظیم خواهد کرد، تقدیم خواهند داشت.

۲- گزارشها ممکن است حاکی از عوامل و مشکلاتی باشد که مانع دولتها در اجرای کامل تعهدات مقرر در این میثاق شده است.

۳- در مواردی که اطلاعات مربوط توسط هر کشور طرف این میثاق قبلاً به سازمان ملل متحد یا هر یک از مؤسسات تخصصی فرستاده شده باشد تهیه مجدد اطلاعات مزبور ضرورت نخواهد داشت بلکه اشاره صریح به اطلاعات ارسال شده قبلی کفایت خواهد کرد.

ماده ۱۸:

شورای اقتصادی و اجتماعی به موجب مسوولیتهای که طبق منشور ملل متحد در زمینه حقوق بشر و آزادیهای اساسی به آن محول شده است میتواند به منظور تقدیم گزارشهای از طرف مؤسسات تخصصی به شورا در حدود فعالیتهای مربوط به خود شان در باره پیشرفتهای حاصل در تأمین رعایت مقررات این میثاق با مؤسسات مزبور قرار های بگذارند. این گزارشها ممکن است متضمن اطلاعاتی باشند در خصوص تصمیمات و توصیه های که ارگان ذیصلاحیت مؤسسات مزبور راجع به عملیات اجرایی تصویب کرده اند.

ماده ۱۹:

شورای اقتصادی و اجتماعی میتواند گزارشهای مربوط به حقوق بشر را که کشور ها بر طبق

مواد (۱۶ و ۱۷) و مؤسسات تخصصی بر طبق ماده (۱۸) تقدیم میدارند برای مطالعه و توصیه کلی یا در صورت اقتضاء برای اطلاع به کمیسیون حقوق بشر احاله نماید.

ماده ۲۰:

کشورهای طرف این میثاق و مؤسسات تخصصی مربوط میتوانند در باره هر توصیه کلی که به موجب ماده (۱۹) شده باشد یا در باره هر گونه ذکری که از یک توصیه کلی در یک گزارش کمیسیون حقوق بشر یا در هر سند مذکور در آن گزارش شده باشد ملاحظات خود را به شورای اقتصادی و اجتماعی تقدیم دارند.

ماده ۲۱:

شورای اقتصادی و اجتماعی میتواند گاه گاه گزارشهای متضمن توصیه های کلی و خلاصه اطلاعات واصل از کشورهای طرف این میثاق و مؤسسات تخصصی در باره تدابیر متخذه و پیشرفتهای حاصله در رعایت کلی حقوق شناخته شده در این میثاق را به مجمع عمومی تقدیم بدارد.

ماده ۲۲:

شورای اقتصادی و اجتماعی میتواند توجه سایر ارکان سازمان ملل متحد و ارکان فرعی و مؤسسات تخصصی مربوط را که عهده دار کمک فنی هستند به مسایلی معطوف بدارد که در گزارشهای مذکور در این بخش این میثاق عنوان شده و ممکن است به این مؤسسات کمک کند که هر یک در حدود صلاحیتشان راجع به مقتضی بودن اتخاذ تدابیر بین المللی مفید به اجرای مؤثر و تدریجی این میثاق اظهار نظر کند.

(۱۷) مادو او تخصصی موسسی یی د اتلسمی مادی له مخی د ایجاب پر اساس د بشر د حقونو کمیسیون د مطالعی او کلی توصیپی یا د ایجاب په صورت کې د هغوی د خبر لپاره وسپاری.

شلمه ماده:

د دغه میثاق غړی هیوادونه او اړونده تخصصی مؤسسپی کولای شی د هغه کلی توصیپی په باره کې چې د (۱۹) مادی په اساس شوی وی او د هرې هغې یادونې په باره کې چې په یوه کلی توصیه کې شوی وی او د بشر د حقونو د کمیسیون په یوه راپور او یا بل هر سند په باره کې خپلې ملاحظې اقتصادی او ټولنیزی شورا ته وړاندې کړی.

یویشتمه ماده:

اقتصادی او ټولنیزه شورا کولای شی چې د دغه میثاق د غړو هیوادونو تخصصی مؤسسو څخه راغلی راپورونو کې د کلی توصیو او خبرتیاوو (اطلاعاتو) د لنډیز په باره کې کله کله د هغه کلی حقونو چې په دغه میثاق کې پیژندل شوی دی د مراعات کولو په باره کې د نیول شوی تدبیرونو او شوی پرمختگونو معلومات عمومی غونډې ته وړاندې کړی.

دوه وپشتمه ماده:

اقتصادی او ټولنیزه شورا کولای شی چې د ملگرو ملتونو نورو غړو او د تخصصی مؤسساتو فرعی غړو چې د فنی مرستو دنده لری توجه هغه مسئلو ته وپروی چې د دغه میثاق د دغې برخې په راپورونو کې ټی یادونه شوی وی او امکان لری له دغه مؤسسو سره مرسته وکړی چې هره یوه د خپلو صلاحیتونو په چوکاټ کې د نیول شوو بین المللی تدبیرونو د ایجاب له مخی د دغه میثاق د تدریجی اجراء لپاره گټور او اغیزمن وی نظر ورکړی.

درویشتمه ماده:

د دغه میثاق غړی هیوادونه په دې موافقه لری چې په دغه میثاق کې د پیژندل شوی حقونو د ترسره کولو لپاره بین المللی تدبیرونه، خصوصاً په مقاوله نامو غونډلې کول، په توصیه نامو باندې پرېکړی کول، د فنی مرستو ورکړه، د سیمه ییزو کنفرانسونو او فنی کنفرانسونو تشکیل او د اړوند دولتونو د مشورو او ارزونو په منظور دي.

ماده ۲۳:

کشور های طرف این میثاق موافقت دارند که تدابیر بین المللی به منظور تأمین و تحقق حقوق شناخته شده در این میثاق بالاخص شامل انعقاد مقاوله نامه ها، تصویب نامه ها، دادن کمک فنی و تشکیل کنفرانسهای منظوقی و کنفرانس های فنی با شرکت دولتهای مربوط به منظور مشاوره و بررسی میباشند.

څلور ویشتمه ماده:

د دغه میثاق له قوانینو څخه یو هم باید داسې تفسیر نه شی چې د ملگرو ملتونو د منشور مقررات د تخصصی مؤسسو اساسنامی د هغوی د مسؤلیتونو په باره کې او د ملگرو ملتونو د مختلفو ټولو غړو او تخصصی مؤسسو د دغه میثاق د مسئلو موضوع ته زیان ورسوی.

ماده ۲۴:

هیچ یک از مقررات این میثاق نباید بنحوی تفسیر گردد که به مقررات منشور ملل متحد و اساسنامه های مؤسسات تخصصی دایر به تعریف مسوولیتهای مربوط به هر یک از ارکان مختلف سازمان ملل متحد و مؤسسات تخصصی نسبت به مسایل موضوع این میثاق لطمه یی وارد آورد.

پنځه ویشتمه ماده:

د دې میثاق له قوانینو څخه هیڅ یو هم باید داسې تفسیر نشی چې د ټولو هیوادونو له طبیعی سرچینو او شتمنیو څخه ئې د خپلې ځاني گټې اخیستلو او استفادې کولو حق ته ضرر ورسیری.

ماده ۲۵:

هیچ یک از مقررات این میثاق نباید بنحوی تفسیر گردد که به حق ذاتی کلیه ملل و تمتع و استفاده کامل و آزادانه آنان از منابع و ثروتهای طبیعی خود شان لطمه یی وارد آورد.

شپږویشتمه ماده:

۱- دغه میثاق د ملگرو ملتونو د هر غړی هیواد او یا د ملگرو ملتونو د هرې یوې تخصصی مؤسسې متحد او یا د ملگرو ملتونو د محکمې دیوان د اساسنامې لوزمن (متعاقد) او یا هر بل هیواد چې د ملگرو ملتونو عمومی غونډه د لاسلیک دعوت ورکړی د دغه میثاق له خوا په خوښی سره منل کیږی.

ماده ۲۶:

۱- این میثاق برای امضای هر کشور عضو سازمان ملل متحد یا عضو هر یک از مؤسسات تخصصی ملل متحد یا هر کشور طرف متعاقد اساسنامه دیوان بین المللی عدالت یا هر کشور دیگری که مجمع عمومی سازمان ملل متحد دعوت کند که طرف این میثاق شود مفتوح است.

۲- دغه میثاق په تصویب پورې تړلی دی، تصویب شوی سندونه باید د ملگرو ملتونو عمومی منشی ته وسپارل شی.

۲- این میثاق موکول به تصویب است، اسناد تصویب باید نزد سرمنشی سازمان ملل متحد تودیع شود.

۳- این میثاق برای الحاق هر یک از کشور های مذکور در بند اول این ماده مفتوح خواهد بود.

۴- الحاق بوسیله تودیع سند الحاق نزد سرمنشی سازمان ملل متحد صورت میگیرد.

۵- سرمنشی سازمان ملل متحد کلیه کشور هایی را که این میثاق را امضاء کرده اند یا به آن ملحق شده اند از تودیع هر سند تصویب یا الحاق مطلع خواهد کرد.

ماده ۲۷:

۱- این میثاق سه ماه پس از تاریخ تودیع سی و پنجمین سند تصویب یا الحاق نزد سرمنشی سازمان ملل متحد لازم الاجراء میشود.

۲- در باره هر کشوری که پس از تودیع سی و پنجمین سند تصویب یا الحاق این میثاق را تصویب کند یا به آن ملحق شود، این میثاق سه ماه پس از تاریخ تودیع سند تصویب یا الحاق آن کشور لازم الاجراء خواهد شد.

ماده ۲۸:

مقررات این میثاق بدون هیچ گونه محدودیت یا استثناء در باره کلیه واحد های تشکیل دهنده کشور های متحد (فدرال) شمول خواهد داشت.

ماده ۲۹:

۱- هر کشور طرف این میثاق میتواند اصلاح (این میثاق را) پیشنهاد و متن آن را نزد سرمنشی سازمان ملل متحد تودیع کند، در این صورت سرمنشی هر طرح اصلاح پیشنهادی را برای کشور های طرف این میثاق ارسال میدارد و از آنها

۳- له دغه میثاق سره د هر یوه هیواد پیوستون به د دغه مادې له اول پاراگراف سره سم کیری.

۴- پیوستون د پیوستون د سند په وسپله چې د ملگرو ملتونو عمومی منشی ته وسپارل شی صورت نیسي.

۵- د ملگرو ملتونو عمومی منشی به هغه ټول هیوادونه چې دا میثاق ئی امضاء کړی دی او یا ورسره پیوست شوی دی د هر سند له پیوستون او یا تصویب کیدو څخه خبروی.

اوه ویستمه ماده:

۱- دغه میثاق عمومی منشی ته د سپارل کیدو له نېټې درې میاشتې وروسته د تصویب یا پیوستون د اجراء وړ پینځه دېرشم سند دی.

۲- د هر هغه هیواد په باره کې چې د دغه پنځه دېرشم سند عمومی منشی ته د استول کیدو وروسته د دغه میثاق تصویب یا پیوستون تصویب کړی او یا ورسره پیوست شی نو د تصویب یا پیوستون د سند د سپارل کیدو له نېټې درې میاشتې وروسته د اجراء وړ دی.

اته ویستمه ماده:

د دغه میثاق قوانین به د هغه ټولو واحدونو چې متحد (فدرال) هیوادونو تشکیل کړی دی د شمولیت په باره کې هیڅ ډول بندښت یا استثنا ونه لری.

نهه ویستمه ماده:

۱- د دغه میثاق هر غړی هیواد کولای شی چې د دغه میثاق د اصلاح وړاندیز وکړی او متن ئې د ملگرو ملتونو عمومی منشی ته واستوی، په دغه صورت کې د ملگرو ملتو عمومی منشی د اصلاح د وړاندیز طرح د میثاق غړو هیوادونو ته استوی او

درخواست مینماید به او اعلام دارند که آیا مایلند کنفرانسی از کشور های طرف میثاق به منظور بررسی و اخذ رأی در باره طرحهای پیشنهادی تشکیل گردد. در صورتی که حداقل یک ثلث کشور های طرف میثاق موافق تشکیل چنین کنفرانسی باشند، سرمنشی کنفرانسی را زیر لوای سازمان ملل متحد دعوت خواهد کرد هر اصلاحی که مورد قبول اکثریت کشور های حاضر و رأی دهنده در کنفرانس واقع شود برای تصویب به مجمع عمومی سازمان ملل متحد تقدیم خواهد شد.

۲- اصلاحات موقعی لازم الاجراء میشود که به تصویب مجمع عمومی سازمان ملل متحد برسد و اکثریت دو ثلث کشور های طرف این میثاق بر طبق قواعد قانون اساسی خود شان آن را قبول کرده باشند.

۳- موقعی که اصلاحات لازم الاجراء میشود برای آندسته از کشور های طرف میثاق که آن را قبول کرده اند الزام آور خواهد بود سایر کشور های طرف میثاق کماکان به مقررات این میثاق و هر گونه اصلاح آن که قبلاً قبول کرده اند ملزم خواهد بود.

ماده ۳۰:

قطع نظر از اعلامیه های مقرر در بند (۵) ماده (۲۶)، سرمنشی سازمان ملل متحد مراتب زیر را به کلیه کشور های مذكور در بند اول آن ماده اطلاع خواهد داد:

الف: امضا های این میثاق و اسناد تصویب و الحاق تودیع شده طبق ماده (۲۶).

له هغوی خخه غوبنتنه کوی چپی آیا دوی غواری چپی د میثاق غرو هیوادونو ته د دې لپاره بلنه ورکړی چپی په طرح شوی وړاندیزونو باندې د غور کولو او رأی اخیستلو کنفرانس دایر کړی، په هغه صورت کې چپی د میثاق غړی هیوادونه لږ ترلږه یوه پر درېمې برخې د داسې کنفرانس د دایریدو سره موافق وې عمومی منشی به د ملگرو ملتونو تر بیرغ لاندې هغې ته بلنه ورکړی، په کنفرانس کې حاضر و هیوادو اکثریت چپی هره اصلاح و منی د ملگرو ملتونو عمومی غونډې ته به د تصویب لپاره وړاندې شی.

۲- اصلاحات هغه وخت د اجراء وړ وی چپی د ملگرو ملتونو عمومی غونډه ئی تصویب کړی او د میثاق د غرو هیوادونو دوه پر درې برخه اکثریت د خپلو اساسی قوانینو له مخې منلی وی.

۳- په هغه وخت کې چپی اصلاحات د اجراء وړ وگرځی د میثاق د هغه ډلې هیوادونو لپاره چپی هغه ئی منلی دی اجراء کول ئی هم ورباندې لازمیری او د میثاق نور غړی هیوادونه لکه د پخوا په شان د دغه میثاق په قوانینو او هغه هر ډول اصلاح چپی پخوا ئی منلی ده اجراء کول به ئی لازم وی.

دېرشمه ماده:

د شپږویشتمې مادې په پنځم پاراگراف کې راغلو خبرتیاوو په نظر کې نه نیولو سره به د ملگرو ملتونو عمومی منشی ټولو نوموړو هیوادو ته د همدغې مادې د لومړي پاراگراف له مخې په لاندې تفصیل سره خبرتیاوې ورکړی:

الف: د شپږویشتمې مادې سره سم د دې میثاق لاسلیکونه او د تصویب او پیوستون د اسنادو سپارل.

ب: تاریخ لازم الاجراء شدن این میثاق طبق ماده (۲۷) و تاریخ لازم الاجراء شدن اصلاحات طبق ماده (۲۹).

ماده ۳۱:

۱- این میثاق که متنهای چینی، انگلیسی، فرانسوی، روسی و اسپانوی آن دارای اعتبار مساوی است در بایگانی (آرشیف) سازمان ملل متحد تودیع خواهد شد.

۲- سر منشی سازمان ملل متحد رونوشت مصدق این میثاق را برای کلیه کشور های مذکور در ماده (۲۶) ارسال خواهد داشت.

ب: د اویشتمې مادې سره سم د دې میثاق د اجراء وړ کیدو نېټه او نهه ویشتمې مادې سره سم د تصویب او پیوستون د سندونو سپارل او د اصلاحاتو د اجراء کولو د وړتیا نېټه.

یود پرشمه ماده

۱- دغه میثاق چې چینی، انگلیسی، فرانسوی، روسی او هسپانوی متنونه ئی مساوی اعتبار لری د ملگرو ملتونو ساتنخی (آرشیف)، ته د امانت په شکل وسپارل شی.

۲- د ملگرو ملتونو عمومی منشی به د دې میثاق د لاسلیک شوی اصل کاپی په شپږویشتمه ماده کې یاد شوو ټولو هیوادو ته ولیری.